

KÚRIA

Bfv. II. 924/2012/18. szám

A Kúria Budapesten, a 2013. március 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A zsarolás büntette és más bűncselekmények miatt I. r. terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben I. r. terhelt védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szombathelyi Városi Bíróság 15.B.449/2009/32. számú ítéletét és a Vas Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 3.Bf.41/2010/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 4210,- (négyezer-kettőszáztíz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szombathelyi Városi Bíróság a 2009. december 8. napján kihirdetett 15.B.449/2009/32. számú ítéletében az ügy I. r. terheltje bűnösségét zsarolás büntetében (Btk. 323. §. (1) bekezdés, (2) bekezdés b.) pont), társtettesként elkövetett garázdaság vétségében (Btk. 271. §. (1) bekezdés), garázdaság vétségében (Btk. 271. §. (1) bekezdés) és rongálás vétségében (Btk. 324. §. (1) bekezdés, (2) bekezdés a.) pont) állapította meg, és ezért őt mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 4 év 10

hónapi fegyházbüntetésre és 5 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Kizárta őt a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből.

A Vas Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság a 2010. március 9. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdetett 3.Bf.41/2010/11. számú ítéletében a városi bíróság ítéletét I. r. terhelt vonatkozásában akként változtatta meg, hogy a fegyházbüntetés és a közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 3 évre enyhítette. Egyéb vonatkozásban az ítéletet a terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

A jogerős ítélet tényállásának a felülvizsgálati indítvánnyal érintett 4-es pontja szerint I. r. terhelt és a sértett 1997. évtől 2004. évig élettársi kapcsolatban élt egymással, mely időszak alatt I. r. terhelt eljegyzési gyűrűként egy arany karikagyűrűt adott a sértettnek. 2008. év végén I. r. terhelt közölte a sértettel, hogy látta őt a gyűrűvel a kezén egy másik férfival kézen fogva sétálni, és mivel ez őt nagyon zavarja, ezért kérte volt élettársát, hogy azt ne hordja. Később többször felhívta I. r. terhelt a sértettet és azt követelte, hogy adja vissza neki a gyűrűt. Majd 2009. január 11. napján 18 óra körüli időben ittás állapotban telefonon ismét felhívta a sértettet annak mobiltelefonján és közölte vele: „25 évet fogok ülni, 25 évet le fogok ülni, vagy életfogytig. Meglátlak a gyereket felszúrom, előtted fogom fölszúrní, el fogom tőled venni, ami az enyém volt. A gyereket fölszúrom előtted, meg foglak dögleszteni, ennyi!” Majd a sértettet azzal fenyegette meg, hogy amennyiben másnap reggel Sz-en a P-i úton lévő iskola előtt nem kapja meg a fenti gyűrű zálogpapírjait, hogy azt kiválthassa, úgy abban az esetben mind a sértettet, mind a közös gyermeküket meg fogja ölni. A fenti fenyegetések hatására másnap a sértett Sz-en, a P-i úton lévő iskola előtt átadta a zálogjegyet a terhelt részére. Az eljegyzési karikagyűrű értéke kb. 5.000,- forint volt.

A bíróság jogerős ügydöntő határozat ellen meghatalmazott védője útján a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, melyben a zsarolás büntetőben bűnössége megállapítását sérelmezte. E vonatkozásban felmentését és az egyéb bűncselekmények miatt is kiszabott büntetése enyhítését kérte.

A felülvizsgálati indítvány indokaként a védő kifejtette, hogy a zsarolás büntette célzatos bűncselekmény. A terheltet e cselekménye kapcsán jogtalan haszonszerzési célzat nem vezérelte, mivel a jegygyűrű zálogházban volt, a zálogcédula értékkel nem rendelkezett. A zálogcédula tulajdonosának meg kellett volna fizetnie a gyűrű ellenértékét ahhoz, hogy a gyűrű birtokába kerüljön. A haszonszerzési célzat hiányára bizonyíték az is, hogy a terhelt a zálogcédulát átvételét követően összetépte. Emellett a védő az eljáró bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét kirívóan egyoldalúnak és okszerűtlennek minősítette. Kifogásolta, hogy pusztán a bűnösséget alátámasztó bizonyítékokat szerezték be és a

tényállás sem lett kellően felderítve.

A Legfőbb Ügyészség BF.2068/2012/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. A legfőbb ügyészi álláspont szerint a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat sérti a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének kifogásolása, miként az arra történő hivatkozás is, hogy a terhelt a zálogjegyet összetépte. Az irányadó tényállás alapján a terhelt jogtalan haszonszerzési célzatára levont következtetés okszerű, arra is tekintettel, hogy a Ptk. vonatkozó szabályai szerint a zálogjegy értékkel bíró dolognak tekintendő. A Legfőbb Ügyészség ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria nyilvános ülésén a terhelt védője a felülvizsgálati indítványban foglaltakat fenntartotta. A legfőbb ügyész képviselője az átiratukban foglaltakkal egyezően szólalt fel. Külön is kiemelte, hogy annak a védői hivatkozásnak, mely szerint a terhelt a zálogcédulát összetépte, az ítéletben ténybeli alapja nincs. Érvelésével rámutatott, hogy a bírói gyakorlat szerint a zálogjegy vagyon elleni bűncselekmény tárgya lehet. Mindezt a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseivel is alátámasztotta, hangsúlyozva, hogy a zálogtárgy a kölcsön fedezete, és annak kiváltási jogát a zálogjegy biztosítja. Összességében a felülvizsgálattal támadott határozat hatályában fenntartására tett indítványt.

Az I. r. terhelt felszólalásában észrevételezte, hogy ő az eljárás kezdetétől hivatkozott a zálogcédula eltépésére. A tényállás alapjául elfogadott telefonbeszélgetés részletet összefüggéseiből kiragadottnak tekintette, és arra is utalt, hogy ittás állapotban tett fenyegetése nem volt komolyan vehető, mivel korábban sohasem bántalmazta volt élettársát.

A Kúria az I. r. terhelt javára bejelentett felülvizsgálati indítvány alapján eljárva a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a Be. 423. §-ának (4) és (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokból, illetve a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában megjelölt és a Be. 373. §. (1) bekezdésének I.b-c. pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott un. abszolút eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül.

Felülbírálata során a Kúria a támadott határozat hatályon kívül helyezéséhez vezető eljárási szabálysértést nem észlelt.

A felülvizsgálati indítványban megfogalmazott támadások két irányúan csoportosíthatók: egyrészről vitatták az ítéletben rögzített történéseket, másrészről jogi érveken alapulóan vitatták

a zsarolás megállapíthatóságát, a fenyegetés komolyan nem vehető voltára, valamint arra tekintettel, hogy a terhelt zálogcédulát vett át a sértettől.

A felülvizsgálat rendkívül jogorvoslati jellegére és az eljárási törvényben tételesen felsorolt felülvizsgálati okokhoz kötött voltára, valamint a Be. 423. § (1) bekezdésének szabályozásra tekintettel („a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.”) a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt abban a részében, amelyben az ítéletben leírt események megtörténtét vitatja, a bizonyítékok mikénti értékelését sérelmezi, a bizonyítékokat értékelő tevékenység kirívóan egyoldalú és okszerűtlen voltára hivatkozik. E körbe eső a terheltnek az a nyomatékosan hangoztatott állítása, hogy ő a zálogcédulát összetépte átvételét követően, mivel erre vonatkozó ténymegállapítást a jogerős ítélet nem tartalmaz.

A Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében viszont felülvizsgálati ok, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor. E felülvizsgálati ok szempontjából volt vizsgálandó az a kérdés, hogy a terhelt által alkalmazott fenyegetés a zsarolás megállapítására alkalmas-e, illetve, hogy a zálogjegy átadására kényszerítésre figyelemmel a jogtalan haszonszerzésre törekvés, illetve a károkozás megállapítható-e. (A terheltnek felrótta, a Btk. 323. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdésének b) pontja szerint minősülő zsarolás büntetettét az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást élet vagy testi épség elleni fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen és ezzel kárt okoz.)

A terheltnek a jogerős ítélet tényállásában szövegszerűen rögzített, telefonban elhangzott szavai, kijelentésének összessége a Btk. 138. §-ában meghatározott fenyegetés fogalomnak – súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen – megfelel. A gyermek felszúrására, a megdöglesztésre utaló kitétel pedig kifejezetten élet vagy testi épség ellen irányuló fenyegetés. Minderre tekintettel e tényállási elem megvalósulása egyértelműen rögzíthető.

Ugyancsak tényállási elemet valósít meg a zálogcédula átadására kényszerítés. A gyűrű értéktelen voltára utalás, annak zálogházban létére tekintettel nem fogadható el, hiszen annak értékére a zálogba tétel nem hat ki. Ugyanakkor ezzel kapcsolatban egyértelműen rögzíthető, hogy az e körben kialakított következetes bírói gyakorlat a zálogtárgyat önmagában meg nem testesítő

zálogjegyet vagyon elleni bűncselekmény lehetséges elkövetési tárgyának, elvesztését a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenésnek, tehát kárnak tekinti. (Miként az tükrözik például a legfőbb ügyész képviselője által a nyilvános ülésen hivatkozott BH1999.293 és BH2004.304 számú eseti döntésben foglaltak is.)

Minderre tekintettel a Kúria a terhelt bűnösségének megállapítását vitató felülvizsgálati támadást nem találta alaposnak. Megállapította, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályaival összhangban került sor, mivel a neki felrótt bűncselekmény valamennyi tényállási eleme megvalósult. A Kúria ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő közreműködésével felmerült bűnügyi költségről a Kúria a Be. 429. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2013. március 28.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró, Dr. Surdy Miklós s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

*bírószági ügyintéző
NYM*